

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про обмежувальні заходи (санкції) держави з метою захисту національних інтересів України

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Призначення цього Закону

Цей Закон визначає порядок застосування примусових обмежувальних заходів (санкцій) держави одностороннього або колективного характеру, що спрямовані на захист суверенітету, територіальної цілісності та конституційного ладу, відсіч збройній агресії проти України, гарантування економічної та інформаційної безпеки, протидію тероризму, захист національних інтересів, дотримання міжнародно-правових зобов'язань у сфері прав людини.

Стаття 2. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) обмежувальні заходи (санкції) держави – це міжнародні та національні санкції, визначені цим Законом, Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», іншими законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

2) національні санкції – примусові заходи, що реалізуються державою з метою захисту суверенітету, територіальної цілісності та конституційного ладу, відсічі збройній агресії проти України, гарантування економічної та інформаційної безпеки, протидію тероризму, захисту національних інтересів;

3) міжнародні санкції – примусові заходи, що реалізуються державою з метою дотримання міжнародно-правових зобов'язань у сфері прав людини, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

4) Єдиний реєстр обмежувальних заходів (санкцій) – єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про суб'єктів, щодо яких запроваджені обмежувальні заходи (санкції) держави відповідно до цього Закону;

5) підсанкційний суб'єкт – іноземна держава (держава як така, її органи та/або посадові особи), іноземні громадяни, особи без громадянства та юридичні особи, зареєстровані в іноземній державі, юридичні особи, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, їхні філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, а також громадяни України та юридичні особи, зареєстровані в Україні, які здійснюють та/або фінансують терористичну діяльність чи підозрюються у вчиненні та/або фінансуванні терористичної діяльності.

Стаття 3. Підстави застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави

1. Підставами для застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави є:

1) дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод;

2) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй;

3) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу;

4) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту Організації Об'єднаних Націй.

2. Підставою для застосування санкцій також є вчинення іноземною державою, іноземною юридичною особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність, дій, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, стосовно іншої іноземної держави, громадян чи юридичних осіб останньої.

3. Застосування санкцій ґрунтується на принципах законності, обов'язковості реалізації, прозорості, об'єктивності, відповідності меті та ефективності.

4. Застосування обмежувальних заходів (санкцій), не передбачених цим та іншими законами України, забороняється.

Стаття 4. Законодавство про обмежувальні заходи (санкції) держави

1. Відносини, що виникають у сфері застосування застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави, регулюються Конституцією України, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, цим та іншими законами, а також прийнятими для їхнього виконання нормативно-правовими актами.

2. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, передбачено інші правила, ніж встановлені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

3. Обмежувальні заходи (санкції) держави застосовуються відповідно до закону, чинного на час вчинення підсанкційним суб'єктом дій, що є підставою для застосування таких заходів (санкцій).

РОЗДІЛ II. СИСТЕМА ОРГАНІВ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬ ПОЛІТИКУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ (САНКЦІЙ) ДЕРЖАВИ

Стаття 5. Суб'єкти, що реалізують політику із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави

1. Політика із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави в Україні реалізується Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України та іншими органами державної влади, визначеними в цьому Законі та в інших законах України.

2. Верховна Рада України, реалізуючи свої конституційні повноваження щодо визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики та парламентського контролю:

1) визначає законодавчі засади політики із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави;

2) вносить пропозиції щодо застосування, зміни чи скасування політику із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави на розгляд Раді національної безпеки і оборони України або Кабінету Міністрів України;

3) здійснює парламентський контроль за діяльністю органів державної влади у сфері політики із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави.

3. Президент України в рамках конституційних повноважень із гарантування національної безпеки та керівництва зовнішньополітичною діяльністю держави:

1) здійснює загальне керівництво політикою із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави;

2) вносить пропозиції щодо застосування, зміни чи скасування обмежувальних заходів (санкцій) держави на розгляд Раді національної безпеки і оборони України або Кабінету Міністрів України;

3) вводить в дію своїм Указом рішення щодо застосування, зміни чи скасування обмежувальних заходів (санкцій) держави, прийнятих Радою національної безпеки і оборони України.

4. Рада національної безпеки і оборони України як координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентові України:

1) координує діяльність органів виконавчої влади у сфері застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави та здійснює контроль за дотриманням ними законодавства України у цій сфері;

2) приймає рішення щодо застосування, зміни чи скасування політику із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави;

3) вносить прийняті нею рішення щодо застосування, зміни чи скасування обмежувальних заходів (санкцій) держави Президентові України.

5. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади:

1) забезпечує реалізацію міжнародних та національних санкцій у порядку, встановленому цим Законом;

2) вносить пропозиції щодо застосування, зміни чи скасування національних санкцій на розгляд Раді національної безпеки і оборони України;

3) приймає рішення щодо застосування, зміни чи скасування міжнародних санкцій у порядку, встановленому цим Законом.

6. Реалізацію політики із застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави забезпечують Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади відповідно до їхніх повноважень.

Стаття 6. Робочі органи з питань застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави Ради національної безпеки і оборони України

1. Для надання консультативної та експертної допомоги у сфері підготовки рішень щодо застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави при Раді національної безпеки і оборони України можуть створюватися у межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України для здійснення її повноважень, робочі органи з питань застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави.

2. Рішення про створення робочих органів з питань застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави, їх склад та порядок діяльності приймає секретар Ради національної безпеки і оборони України.

3. Організаційно-технічне, інформаційне та інше забезпечення діяльності робочих органів з питань застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави здійснює Апарат Ради національної безпеки і оборони України.

РОЗДІЛ III. НАЦІОНАЛЬНІ САНКЦІЇ

Стаття 7. Порядок запровадження національних санкцій Радою національної безпеки і оборони України

1. Рада національної безпеки і оборони України, керуючись цим Законом, іншими законами України, приймає рішення щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій.

2. Рішення щодо застосування національних санкцій, ухвалене Радою національної безпеки і оборони України, має містити інформацію про:

1) підстави запровадження санкцій;

2) дії та факти, що підтверджують наявність підстав для застосування санкцій;

3) у разі запровадження санкцій до суб'єктів, що перебувають під контролем іноземної держави чи інших суб'єктів відомості, що свідчать про перебування юридичної чи фізичної особи під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента у значенні терміну “контроль” згідно зі статтею 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції”;

4) у разі внесення пропозицій щодо застосування санкцій до відповідної фізичної чи юридичної особи в рамках протидії тероризму – відомості, що свідчать про терористичну діяльність особи у значенні терміну “терористична діяльність” згідно зі статтею 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом”;

5) орган державної влади, відповідальний за виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій;

6) механізм виконання санкцій, у тому числі коло осіб, уповноважених на вчинення дій, спрямованих на реалізацію рішення щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій, а також вичерпний перелік дій, які вони мають здійснити для реалізації цього рішення;

7) тривалість дії санкцій.

3. Рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій вводиться в дію указом Президента України.

Стаття 8. Порядок розгляду та прийняття рішень Радою національної безпеки і оборони України пропозицій щодо застосування, зміни або скасування санкцій

1. Рада національної безпеки і оборони України розглядає пропозиції та приймає рішення щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій не пізніше ніж за місяць після отримання відповідної пропозиції. У випадку внесення пропозицій щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій Президентом України, визначених як невідкладні, Рада

національної безпеки і оборони України розглядає відповідні пропозиції та приймає рішення щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій не пізніше ніж за три дні після їх отримання.

2. Пропозиції щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій вносять на розгляд до Ради національної безпеки і оборони України Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади в межах їх повноважень. Президент України може визначити пропозиції щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій як невідкладні, якщо існує загроза суверенітету, територіальної цілісності та конституційному ладу України.

3. Робочий орган з питань застосування обмежувальних заходів (санкцій) держави Ради національної безпеки і оборони України, утворений відповідно до цього Закону, може за власною ініціативою вносити пропозиції щодо застосування, зміни або скасування національних санкцій та направляє їх на розгляд до Ради національної безпеки і оборони України.

Стаття 9. Види санкцій, передбачених статтями 7 і 8 цього Закону

1. Рішенням Ради національної безпеки і оборони України про застосування обмежувальних заходів (санкцій) можуть бути передбачені такі обмеження або заборони щодо діяльності підсанкційних суб'єктів, незалежно від того, чи здійснюється така діяльність на території України, чи за її межами:

- 1) блокування активів - тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном;
- 2) обмеження торговельних операцій;
- 3) обмеження, часткове чи повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України;
- 4) запобігання виведенню капіталів за межі України;
- 5) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань;
- 6) анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності, зокрема, анулювання чи зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами;
- 7) заборона участі у приватизації, оренді державного майна резидентами іноземної держави та особами, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави або діють в їх інтересах;
- 8) заборона користування радіочастотним ресурсом України;
- 9) обмеження або припинення надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування;
- 10) заборона здійснення публічних та оборонних закупівель товарів, робіт і послуг у юридичних осіб-резидентів іноземної держави державної форми власності та юридичних осіб, частка статутного капіталу яких знаходиться у власності іноземної держави, а також публічних та оборонних закупівель у інших суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів,

робіт, послуг походженням з іноземної держави, до якої застосовано санкції згідно з цим Законом;

11) заборона або обмеження заходження іноземних невійськових суден та військових кораблів до територіального моря України, її внутрішніх вод, портів та повітряних суден до повітряного простору України або здійснення посадки на території України;

12) повна або часткова заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів, емітентами яких є особи, до яких застосовано санкції згідно з цим Законом;

13) заборона видачі дозволів, ліцензій Національного банку України на здійснення інвестицій в іноземну державу, розміщення валютних цінностей на рахунках і вкладах на території іноземної держави;

14) припинення видачі дозволів, ліцензій на ввезення в Україну з іноземної держави чи вивезення з України валютних цінностей та обмеження видачі готівки за платіжними картками, емітованими резидентами іноземної держави;

15) заборона здійснення Національним банком України реєстрації учасника міжнародної платіжної системи, платіжною організацією якої є резидент іноземної держави;

16) заборона збільшення розміру статутного капіталу господарських товариств, підприємств, у яких резидент іноземної держави, іноземна держава, юридична особа, учасником якої є нерезидент або іноземна держава, володіє 10 і більше відсотками статутного капіталу або має вплив на управління юридичною особою чи її діяльність;

17) запровадження додаткових заходів у сфері екологічного, санітарного, фітосанітарного та ветеринарного контролю;

18) припинення дії торговельних угод, спільних проектів та промислових програм у певних сферах, зокрема у сфері безпеки та оборони;

19) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності;

20) припинення культурних обмінів, наукового співробітництва, освітніх та спортивних контактів, розважальних програм з іноземними державами та іноземними юридичними особами;

21) відмова в наданні та скасування віз резидентам іноземних держав, застосування інших заборон в'їзду на територію України;

22) припинення дії міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

23) анулювання офіційних візитів, засідань, переговорів з питань укладення договорів чи угод;

24) позбавлення державних нагород України, інших форм відзначення;

25) заборона на укладення або виконання цивільно-правових та інших правочинів, крім правочинів, пов'язаних з представництвом інтересів у

судових та/або правоохоронних органах, дрібних (побутових) правочинів та правочинів щодо оплати комунальних послуг.

2. Передбачені цією статтею обмежувальні заходи (санкції) не є заходами захисту прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, порядок та умови застосування яких регулюються спеціальним законом.

3. У разі якщо на дії, вчинення яких потребує одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на концентрацію, поширюються спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), передбачені частиною першою цієї статті, така концентрація забороняється, і дозвіл на її здійснення органами Антимонопольного комітету України не надається.

Стаття 10. Процедура оскарження санкцій, передбачених статтями 7 і 8 цього Закону

1. Фізична чи юридична особа має право оскаржити рішення про застосування санкцій, передбачених статтями 7 і 8 цього Закону, до Ради національної безпеки і оборони України або до суду.

2. Скарга на рішення про застосування санкцій у відповідній частині подається до Ради національної безпеки і оборони України впродовж тридцяти днів від дати ведення в дію відповідного рішення. Вказаний строк поновленню не підлягає. Подання скарги з пропуском строку є підставою для залишення скарги без розгляду.

Рада національної безпеки і оборони України розглядає скаргу на рішення про застосування санкцій у відповідній частині протягом тридцяти днів з дня отримання.

Порядок розгляду скарги на рішення про застосування санкцій Радою національної безпеки і оборони України затверджується рішенням Ради національної безпеки і оборони України.

3. Оскарження рішення про застосування санкцій до суду здійснюється в порядку, встановленому процесуальним законом.

Розгляд такої справи судом здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про державну таємницю».

4. У разі задоволенні Радою національної безпеки і оборони України скарги на рішення про застосування санкцій, передбачених статтями 7 і 8 цього Закону, Рада національної безпеки і оборони України приймає рішення про вилучення відповідного запису з Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) протягом десятиденного строку з дня прийняття рішення про задоволення такого клопотання.

5. У випадку скасування судом рішення про застосування санкцій Рада національної безпеки і оборони України впродовж тридцяти днів від дати набрання законної сили відповідним рішенням, повторно розглядає матеріали, які стали підставою для прийняття рішення про застосування санкцій, з урахуванням висновків суду. У випадку, якщо обставини, які стали підставою

для прийняття рішення про застосування санкцій, не були спростовані судом, або у випадку виявлення додаткових обставин, які не були предметом розгляду судом, Рада національної безпеки і оборони України може прийняти рішення про застосування санкцій за наявності підстав, передбачених цим Законом.

РОЗДІЛ IV. МІЖНАРОДНІ САНКЦІЇ

Стаття 11. Порядок запровадження обмежувальних заходів (санкцій), запроваджених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй

1. Кабінет Міністрів України здійснює необхідні заходи з метою запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй відповідно до статті 41 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

2. Міністерство закордонних справ України невідкладно готує проект рішення Кабінету Міністрів України про запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй та додаток до нього, що має містити інформацію визначену в частині п'ятій цієї статті, та інші необхідні відомості.

3. Проект рішення щодо запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй, підготовлений Міністерством закордонних справ України, не потребує погодження з іншими органами державної влади.

4. Кабінет Міністрів України розглядає питання про прийняття проекту рішення про запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених Радою Безпеки Організації Об'єднаних Націй, протягом не більш як десяти днів з дня його надходження від Міністерства закордонних справ України.

5. Рішення щодо застосування міжнародних санкцій, ухвалене Кабінетом Міністрів України, має містити інформацію про:

1) підстави запровадження міжнародних санкцій;
2) дії та факти, що підтверджують наявність підстав для застосування міжнародних санкцій;

3) у разі запровадження санкцій до суб'єктів, що перебувають під контролем іноземної держави чи інших суб'єктів відомості, що свідчать про перебування юридичної чи фізичної особи під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента у значенні терміну “контроль” згідно зі статтею 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції”;

4) у разі внесення пропозицій щодо застосування санкцій до відповідної фізичної чи юридичної особи в рамках протидії тероризму – відомості, що свідчать про терористичну діяльність особи у значенні терміну “терористична діяльність” згідно зі статтею 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом”;

5) орган державної влади, відповідальний за виконання рішення Кабінету Міністрів України щодо застосування, зміни або скасування міжнародних санкцій;

6) механізм виконання міжнародних санкцій, у тому числі коло осіб, уповноважених на вчинення дій, спрямованих на реалізацію рішення щодо застосування, зміни або скасування міжнародних санкцій, а також вичерпний перелік дій, які вони мають здійснити для реалізації цього рішення;

7) тривалість дії міжнародних санкцій.

6. Міністерство закордонних справ України щорічно готує та подає до комітету Верховної Ради України, до предмету відання якого віднесено питання зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, звіт про заходи щодо імплементації обмежувальних заходів (санкцій) Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 12. Порядок запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених рішенням міжнародної організації або груп держав, або окремої держави

1. Кабінет Міністрів України, враховуючи пріоритетні напрямки зовнішньої політики, визначені Президентом України, розробляє заходи із запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених рішенням міжнародної організації або груп держав, або окремої держави.

2. Умови, на яких Україна запроваджує обмежувальні заходи (санкції), ухвалені рішенням міжнародної організації або групи держав, або окремої держави, та перелік таких санкцій визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Міністерство закордонних справ України готує проект рішення Кабінету Міністрів України про запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених рішенням міжнародної організації або груп держав, або окремої держави, та додаток до нього, що має містити інформацію зазначену в частині п'ятій статті 11 цього Закону, та інші необхідні відомості.

4. Проект рішення щодо запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених рішенням міжнародної організації або групи держав, або окремої держави, підготовлений Міністерством закордонних справ України, не потребує погодження з іншими органами державної влади.

5. Кабінет Міністрів України розглядає питання про схвалення проекту рішення про запровадження обмежувальних заходів (санкцій), ухвалених рішенням міжнародної організації або групи держав, або окремої держави, протягом не більш як тридцяти днів з дня його надходження від Міністерства закордонних справ України.

Стаття 13. Види санкцій, передбачених статтями 11 і 12 цього Закону

1. Кабінет Міністрів України забезпечує імплементацію міжнародних обмежувальних заходів (санкцій), передбачених статтями 11 і 12 цього Закону шляхом ухвалення постанови Кабінету Міністрів України про застосування, зміну або скасування таких санкцій. Такою постановою передбачаються обмеження або заборони щодо таких видів діяльності підсанкційних суб'єктів, незалежно від того, чи здійснюється така діяльність на території України, чи за її межами:

1) блокування активів – тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном;

2) обмеження торговельних операцій;

3) обмеження, часткове чи повне припинення транзиту ресурсів, польотів та перевезень територією України;

4) запобігання виведенню капіталів за межі України;

5) зупинення виконання економічних та фінансових зобов'язань;

6) анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності, зокрема, анулювання чи зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами;

7) заборона участі у приватизації, оренді державного майна резидентами іноземної держави та особами, які прямо чи опосередковано контролюються резидентами іноземної держави або діють в їх інтересах;

8) заборона користування радіочастотним ресурсом України;

9) обмеження або припинення надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування;

10) заборона здійснення публічних та оборонних закупівель товарів, робіт і послуг у юридичних осіб-резидентів іноземної держави державної форми власності та юридичних осіб, частка статутного капіталу яких знаходиться у власності іноземної держави, а також публічних та оборонних закупівель у інших суб'єктів господарювання, що здійснюють продаж товарів, робіт, послуг походженням з іноземної держави, до якої застосовано санкції згідно з цим Законом;

11) заборона або обмеження заходження іноземних невійськових суден та військових кораблів до територіального моря України, її внутрішніх вод, портів та повітряних суден до повітряного простору України або здійснення посадки на території України;

12) повна або часткова заборона вчинення правочинів щодо цінних паперів, емітентами яких є особи, до яких застосовано санкції згідно з цим Законом;

13) заборона видачі дозволів, ліцензій Національного банку України на здійснення інвестицій в іноземну державу, розміщення валютних цінностей на рахунках і вкладах на території іноземної держави;

14) припинення видачі дозволів, ліцензій на ввезення в Україну з іноземної держави чи вивезення з України валютних цінностей та обмеження видачі готівки за платіжними картками, емітованими резидентами іноземної держави;

15) заборона здійснення Національним банком України реєстрації учасника міжнародної платіжної системи, платіжною організацією якої є резидент іноземної держави;

16) заборона збільшення розміру статутного капіталу господарських товариств, підприємств, у яких резидент іноземної держави, іноземна держава, юридична особа, учасником якої є нерезидент або іноземна держава, володіє 10 і більше відсотками статутного капіталу або має вплив на управління юридичною особою чи її діяльність;

17) запровадження додаткових заходів у сфері екологічного, санітарного, фітосанітарного та ветеринарного контролю;

18) припинення дії торговельних угод, спільних проектів та промислових програм у певних сферах, зокрема у сфері безпеки та оборони;

19) заборона передання технологій, прав на об'єкти права інтелектуальної власності;

20) припинення культурних обмінів, наукового співробітництва, освітніх та спортивних контактів, розважальних програм з іноземними державами та іноземними юридичними особами;

21) відмова в наданні та скасування віз резидентам іноземних держав, застосування інших заборон в'їзду на територію України;

22) припинення дії міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

23) анулювання офіційних візитів, засідань, переговорів з питань укладення договорів чи угод;

24) позбавлення державних нагород України, інших форм відзначення.

2. Постанова Кабінету Міністрів України про застосування, зміну або скасування міжнародних санкцій повинна містити посилання на рішення (резолюцію) відповідної міжнародної організації або групи держав, або окремої держави щодо застосування санкцій.

3. Кабінет Міністрів України оприлюднює постанову про застосування, зміну або скасування міжнародних санкцій, визначених цією статтею, державною мовою. У додатку до постанови Кабінет Міністрів України додає переклад постанови мовою оригіналу, рішення відповідної міжнародної організації або групи держав, або окремої держави про застосування санкцій.

4. Міністерство закордонних справ України вносить інформацію про міжнародні санкції, визначені статтями 11 і 12 цього Закону, до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) не пізніше ніж у п'ятиденний термін з дня прийняття відповідного рішення.

Стаття 14. Процедура скасування обмежувальних заходів (санкцій), передбачених статтями 11 і 12 цього Закону

1. Якщо рішення (резолуція) Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй або іншої міжнародної організації, групи держав або окремої держави втратило чинність, Кабінет Міністрів України у п'ятиденний термін визнає постанову, якою передбачене запровадження міжнародних санкцій, як таку, що втратила чинність.

2. Міністерство закордонних справ України здійснює постійний моніторинг чинності міжнародних санкцій.

3. Міністерство закордонних справ України невідкладно вносить відповідні зміни до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

Стаття 15. Процедура внесення змін до обмежувальних заходів (санкцій), передбачених статтями 11 і 12 цього Закону

1. Якщо рішенням (резолуція) Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй або іншої міжнародної організації, групи держав або окремої держави були внесені зміни до обмежувальних заходів (санкцій), Кабінет Міністрів України не пізніше ніж у п'ятиденний термін з дня оприлюднення такого рішення вносить відповідні зміни до постанови, якою передбачене запровадження таких міжнародних санкцій.

2. Міністерство закордонних справ України невідкладно вносить відповідні зміни до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

Стаття 16. Процедура скасування санкцій, передбачених статтями 11 і 12 цього Закону

1. Фізична чи юридична особа має право оскаржити рішення про застосування санкцій, передбачених статтями 11 і 12 цього Закону, до Кабінету Міністрів України або до суду.

2. Кабінету Міністрів України розглядає таке клопотання протягом тридцяти днів з дня отримання.

3. Суд розглядає таке клопотання в порядку, встановленому процесуальним законом.

4. У разі задоволенні клопотання про застосування санкцій, передбачених статтями 11 і 12 цього Закону, Рада національної безпеки і оборони України приймає рішення про вилучення відповідного запису з Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) протягом десятиденного строку з дня прийняття рішення про задоволення такого клопотання.

РОЗДІЛ V. ЄДИНИЙ РЕЄСТР ОБМЕЖУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ (САНКЦІЙ)

Стаття 17. Мета створення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Єдиний реєстр обмежувальних заходів (санкцій) створюється з метою надання публічного доступу до актуальної та достовірної інформації про всіх суб'єктів, щодо яких запроваджені національні чи міжнародні санкції в порядку, встановленому цим та іншими законами України.

2. Відомості, що містяться в Єдиному реєстрі обмежувальних заходів (санкцій), є відкритими і загальнодоступними, крім випадків, визначених законами України.

Стаття 18. Основні засади ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Основними засадами ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) є:

- 1) законність і пріоритет прав людини;
- 2) загальний характер;
- 3) повнота відомостей;
- 4) достовірність відомостей;
- 5) постійність;
- 6) публічний характер;
- 7) поновлювальність відомостей;
- 8) захищеність.

2. Законність і пріоритет прав людини у процесі ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) гарантують захист прав людини і громадянина, відповідність порядку ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) вимогам Конституції та законів України, міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

3. Загальний характер Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) забезпечує включення до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) усіх підсанкційних суб'єктів без виключення.

4. Повнота відомостей Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) забезпечуються внесенням до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) повного обсягу відомостей про підсанкційних суб'єктів, передбачених цим Законом, їх коректністю, а також веденням бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) в єдиному форматі.

5. Наявність в органах Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) документального підтвердження персональних даних Єдиного

реєстру обмежувальних заходів (санкцій), що містяться в базі даних, а також інформації про встановлені цим Законом підстави включення підсанкційного суб'єкта до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) чи виключення з нього забезпечує достовірність відомостей Реєстру.

6. Постійність Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) передбачає відсутність встановленого законодавством строку його функціонування, а також постійне (у межах строків, установлених цим Законом) зберігання персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

7. Публічний характер Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) забезпечує доступність для кожного громадянина відомостей Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) в обсязі та в порядку, встановлених цим Законом, а також інші передбачені цим Законом форми публічного контролю за дотриманням засад ведення Реєстру, встановлених частиною першою цієї статті.

8. Поновлювальність відомостей Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) означає періодичну актуалізацію бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) (внесення чи знищення записів, зміну чи уточнення персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) у строки та в порядку, що встановлені цим Законом.

9. Захищеність Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) означає забезпечення державою захисту бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) від несанкціонованого доступу та зловживання доступом, від незаконного використання, знищення персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), порушення цілісності бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) та його апаратного чи програмного забезпечення.

Стаття 19. Функції та зміст Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Програмне забезпечення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) повинне:

- 1) відображати детальні відомості щодо підсанкційних суб'єктів.
- 2) надавати можливість пошуку підсанкційних суб'єктів у Єдиному реєстрі обмежувальних заходів (санкцій) за будь-яким із типів відомостей, що вносяться до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

2. До Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) вносяться такі відомості щодо підсанкційних суб'єктів:

- 1) підстави запровадження обмежувальних заходів (санкцій);
- 2) дії та факти, що підтверджують наявність підстав для застосування обмежувальних заходів (санкцій);
- 3) у разі вжиття обмежувальних заходів (санкцій) до суб'єктів, що перебувають під контролем іноземної держави чи інших суб'єктів – відомості,

що свідчать про перебування юридичної чи фізичної особи під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента у значенні терміну “контроль” згідно зі статтею 1 Закону України “Про захист економічної конкуренції”;

4) у разі внесення пропозицій щодо застосування обмежувальних заходів (санкцій) до відповідної фізичної чи юридичної особи в рамках протидії тероризму – відомості, що свідчать про терористичну діяльність особи у значенні терміну “терористична діяльність” згідно зі статтею 1 Закону України “Про боротьбу з тероризмом”;

5) орган державної влади, відповідальний за виконання рішення про застосування обмежувальних заходів (санкцій);

6) механізм виконання обмежувальних заходів (санкцій), у тому числі коло осіб, уповноважених на вчинення дій, спрямованих на реалізацію рішення щодо застосування, зміни або скасування обмежувальних заходів (санкцій), а також вичерпний перелік дій, які вони мають здійснити для реалізації цього рішення;

7) тривалість дії обмежувальних заходів (санкцій).

Стаття 20. Форма ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Єдиний реєстр обмежувальних заходів (санкцій) ведеться в електронній формі з єдиною централізованою базою даних, яка містить персональні дані усіх підсанкційних суб'єктів, щодо яких застосовано обмежувальних заходів (санкцій), передбачені цим та іншими законами України.

2. Для ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) застосовуються системні класифікатори, що розробляються розпорядником Реєстру та затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Дані підсанкційного суб'єкта вносяться до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) у формі запису - сукупності всіх персональних суб'єкта, встановлених Кабінетом Міністрів України.

4. Некоректними відомостями Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) є:

1) запис або персональні дані, які на момент їх внесення до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) виявляються уже попередньо внесеними до нього;

2) запис, повторно внесений до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

3) взаємно суперечливі (помилкові) персональні дані підсанкційного суб'єкта.

5. У разі виявлення кількох записів, що стосуються одного підсанкційного суб'єкта, зайві записи Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) знищуються в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

6. Візуальний та автоматизований контроль за повнотою і коректністю персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) здійснюється постійно в порядку, встановленому розпорядником Реєстру.

Стаття 21. Розпорядник Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Розпорядником Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) є Рада національної безпеки і оборони України.

2. Рада національної безпеки і оборони України як розпорядник Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій):

1) забезпечує та контролює дотримання вимог цього Закону у процесі створення та ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

2) забезпечує організаційне і технологічне функціонування Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

3) забезпечує закупівлю товарів, робіт та послуг для функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

4) має доступ у режимі читання до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

5) забезпечує контроль за цілісністю бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), повнотою і коректністю персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) та ініціює проведення перевірки виявлених некоректних відомостей Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

6) надає доступ до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) та встановлює порядок такого доступу відповідно до цього Закону;

7) здійснює ведення системних класифікаторів.

3. Рада національної безпеки і оборони України як розпорядник Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), під час його ведення забезпечує його захист, у тому числі захист цілісності бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), його апаратного та програмного забезпечення, достовірності даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), його захист від несанкціонованого доступу, незаконного використання, незаконного копіювання, спотворення, знищення даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), безпеку персональних даних підсанкційних суб'єктів відповідно до цього Закону та законів України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах", "Про захист персональних даних", міжнародних договорів у сфері захисту інформації, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Для забезпечення захисту інформації з обмеженим доступом, яка міститься в Єдиному реєстрі обмежувальних заходів (санкцій), використовуються засоби захисту конфіденційної інформації.

2. Розпорядник Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) у взаємодії з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України здійснює комплекс заходів для забезпечення технічного захисту персональних та інших даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) в процесі їх зберігання, обробки та передачі каналами телекомунікацій відповідно до законодавства України. Розпорядник Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) для забезпечення захисту даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) встановлює обов'язковий для осіб, яким надається право доступу до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), порядок такого доступу з дотриманням вимог цього Закону.

3. За порушення захисту Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), несанкціонований доступ або зловживання доступом до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), порушення цілісності Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), спотворення або незаконне знищення персональних даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), незаконне копіювання бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) або її частини настає юридична відповідальність в установленому законом порядку.

Стаття 22. Порядок ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій)

1. Єдиний реєстр обмежувальних заходів (санкцій) ведеться державною та англійською мовами з використанням програмного забезпечення, розробленого відповідно до державних стандартів, що забезпечує його сумісність і взаємодію з іншими інформаційними системами та мережами, що становлять інформаційний ресурс держави.

2. Відомості, розміщені в Єдиному реєстрі обмежувальних заходів (санкцій), мають бути викладені у форматі, доступному для автоматизованого збору та обробки інформації, а також в інших форматах, визначених Кабінетом Міністрів України.

3. Ведення Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) включає організаційно-правову підготовку та виконання в режимі записування таких дій:

1) внесення запису про підсанкційного суб'єкта до бази даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

2) внесення змін до персональних даних підсанкційного суб'єкта, внесених до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій);

3) знищення запису до персональних даних підсанкційного суб'єкта, внесених до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

5. Організаційно-правова підготовка і виконання дій, зазначених у частині четвертій цієї статті, здійснюються підрозділом Апарату Ради національної безпеки і оборони України, відповідальним за ведення Єдиного

реєстру обмежувальних заходів (санкцій), на підставах та у спосіб, встановлені цим Законом та рішеннями розпорядника Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій), прийнятими відповідно до цього Закону, з використанням візуального та автоматизованого контролю за повнотою та коректністю даних Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

5. Порядок ведення до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до цього Закону визначає Кабінет Міністрів України.

РОЗДІЛ VI. МОНІТОРИНГ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ (САНКЦІЇ)

Стаття 23. Обов'язковість рішення про застосування обмежувальних заходів (санкцій)

1. Рішення про застосування національних санкцій набирає чинності з моменту введення їх у дію указом Президента України, а міжнародних санкцій – з моменту введення їх у дію постановою Кабінету Міністрів України в установленому порядку, і виконується негайно, незалежно від того, чи була особа, до якої застосовано санкції, поінформована про це.

2. Рішення про застосування обмежувальних заходів (санкцій) є обов'язковим для всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб незалежно від форми власності, а також фізичних осіб, які перебувають на території України.

3. Рішення про застосування обмежувальних заходів (санкцій) є підставою для розірвання цивільно-правових або інших правочинів з особами, до яких застосовано обмежувальні заходи (санкції), а також з іншими особами, які перебувають під їх контролем.

4. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, інші суб'єкти владних повноважень, які відповідно до законодавства здійснюють нагляд і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання, інші органи державної влади, які формують або реалізують державну політику у відповідних сферах, вживають заходів для фактичної реалізації обмежувальних заходів (санкцій), передбачених відповідним рішенням про застосування обмежувальних заходів (санкцій), а також застосовують передбачені законом заходи відповідальності до осіб, які здійснюють діяльність з порушенням зазначених обмежувальних заходів (санкцій).

Стаття 24. Моніторинг дотримання вимог законодавства про обмежувальні заходи (санкції)

1. Суб'єкти господарювання, які провадять свою діяльність на території України, здійснюють внутрішній контроль за застосуванням ними обмежувальних заходів (санкцій), встановлених відповідних рішенням про застосування обмежувальних заходів (санкцій).

Внутрішній контроль за застосуванням санкцій полягає у вивченні наявності будь-яких зв'язків з особами, до яких застосовані обмежувальні заходи (санкції), та вчинення дій, спрямованих на їх припинення.

2. Фізична чи юридична особа, якій стало відомо про порушення вимог законодавства про обмежувальні заходи (санкції), має негайно повідомити про такий випадок Раду національної безпеки і оборони України. Рада національної безпеки і оборони України протягом семи днів від дня надходження такого звернення дає обґрунтовану відповідь щодо заходів, вжити яких необхідно для припинення порушень вимог законодавства про обмежувальні заходи (санкції). Фізична чи юридична особа зобов'язана вжити такі заходи, визначені Радою національної безпеки і оборони України.

3. Рада національної безпеки і оборони України, маючи обґрунтовані сумніви щодо виконання фізичною чи юридичною особою вимог цього Закону, має право робити запити про роз'яснення до фізичних чи юридичних осіб щодо їхньої діяльності, пов'язаної з можливим порушення вимог законодавства про обмежувальні заходи (санкції). Фізична чи юридична особа, до якої надійшов запит про інформацію, визначений цією статтею, має надати обґрунтовану відповідь протягом тридцятиденного терміну від дня надходження такого запиту.

4. Фізична чи юридична особа має припинити діяльність, визначену рішенням щодо застосування обмежувальних заходів (санкцій), із підсанкційним суб'єктом протягом десяти днів з дня прийняття відповідного рішення. Фізична чи юридична особа повідомляє Раду національної безпеки і оборони України про припинення діяльності з підсанкційним суб'єктом протягом п'ятнадцяти днів з дня накладення відповідних санкцій. Невжиття або несвоєчасне вжиття фізичною чи юридичною особою заходів з припинення діяльності, визначеної рішенням щодо застосування обмежувальних заходів (санкцій), тягне за собою відповідальність, установлену законом.

5. Рада національної безпеки і оборони України має право залучати органи виконавчої влади, в межах їх повноважень, до здійснення моніторингу дотримання вимог законодавства про обмежувальні заходи (санкції).

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про обмежувальні заходи (санкції)

1. Фізичні чи юридичні особи, винні у порушенні вимог цього Закону та/або інших законів, що регулюють діяльність у сфері, яка стосується

застосування обмежувальних заходів (санкцій), несуть кримінальну, адміністративну та іншу відповідальність згідно із законом.

РОЗДІЛ VII. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. З моменту набрання чинності цим Законом визнати таким, що втратив чинність, Закон України від 14 серпня 2014 року № 1644-VII «Про санкції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 40, ст. 2018 із наступними змінами).

3. Санкції, запроваджені на підставі Закону України від 14 серпня 2014 року № 1644-VII «Про санкції», продовжують діяти, відповідно до терміну дії, на який вони були прийняті. Уповноважений орган вносить інформацію про такі санкції до Єдиного реєстру обмежувальних заходів (санкцій).

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) У Законі України «Про Раду національної безпеки і оборони України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 35, ст. 237 із наступними змінами):

частину першу статті 4 доповнити абзацом тринадцятим такого змісту:

«щодо застосування, зміни чи скасування обмежувальних заходів (санкцій) держави з метою захисту національних інтересів України»;

2) У Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст. 446 із наступними змінами):

частину четверту статті 22 викласти у редакції:

«4. Верховному Суду як суду першої інстанції підсудні справи щодо встановлення Центральною виборчою комісією результатів виборів або всеукраїнського референдуму, справи за позовом про дострокове припинення повноважень народного депутата України, справи щодо оскарження рішення про застосування, зміни чи скасування обмежувальних заходів (санкцій) держави, а також справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України».

5. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:

внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти щодо приведення інших законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

6. Рекомендувати Президенту України привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**

Д. Разумков

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Геращенко Ірина Володимирівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000085452F00DBF38F00

Дійсний до: 05.02.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України

№ 188д9/1-2021/92815 від 15.03.2021

